

ÖĞRETMEN - YÖNETİCİ - VELİ VE MÜFETTİŞLERİN "İLKOKUL PROGRAMI" HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Doç. Dr. Savaş BÜYÜKKARAGÖZ *
Hasan ŞAHİN **

PROBLEM

Ülkemizde, 6-14 yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimlerini kapsayan ilköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunlu ve devlet okullarında parasızdır. Çağ nüfusunun on milyona ulaşması, ilköğretim kademesindeki eğitim ve öğretimin önemini artırmaktadır¹.

İlköğretim kurumları, beş yıllık ilkokullar ile üç yıllık ortaokulların birleşmesinden meydana gelmektedir. İlkokulu bitirenlere ilkokul diploması, ortaokulu bitirenlere ise ortaokul diploması verilir. İlk ve ortaokullar bağımsız okullar şeklinde kurulabileceği gibi imkân ve şartlara göre birlikte de kurulabilmektedir. Özellikle nüfusun az ve dağılık olduğu yerlerde, köyler gruplaştırılarak, merkezi durumda olan köylerde ilköğretim bölge okulları ve bunlara bağlı pansiyonlar, gruplaşmanın mümkün olmadığı yerlerde yatılı ilköğretim okullarının kurulmasına çalışılmaktadır².

TABLO I

İLKÖĞRETİM KURUMLARINDA OKUL-ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN SAYISI

OKULLAR	OKUL	ÖĞRENCİ	ÖĞRETMEN
İlkokullar	51.370	6.900.693	233.441
Ortaokullar	6.714	2.373.745	45.920
TOPLAM	65.499	10.803.033	396.479

M.E.B. Avni AKYOL'un 1991 Yılı Bütçe Konuşmasından alınmıştır.

Ülkemizdeki ilk ve ortaokulların durumları Tablo 1'de gösterilmektedir.

* S.Ü. Öğretim Üyesi

** İlköğretim Müfettişi

1 Başbakanlık DPT, Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 1985-1989, Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1985, s. 127.

2 MEGSB, Millî Eğitim Temel Kanunu ile İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Ankara: M.E.Basımevi; 1984, s. 12

Çalışma alanımıza giren ilkokulun tanımı, yönetmeliğinde şu şekilde yapılmıştır:

"İlkokul; mecburi öğrenim çağındaki kız ve erkek çocukların eğitim ve öğretimlerini sağlamak üzere devlet tarafından açılan, yönetilen ve denetlenen veya devlet tarafından açılmasına izin verilen ve denetlenen, öğretim süresi beş yıl olan bir millî eğitim kurumudur"³.

İlkokullarımızın içinde, 126 adet özel ilkokul mevcut olup, bu okullarımızda toplam, 36.963 öğrenci okumaktadır⁴.

İlkokul yönetmeliğinde, ilkokulların amaçları da şu şekilde belirtilmiştir;

"İlkokulun amacı, her Türk çocuğuna Millî Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, iyi bir vatandaş için gerekli olan temel bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandırmak; onları ilgi, istidat ve kabiliyetleri istikâmetinde millî ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmektir"⁵.

Bu amaçların gerçekleştirilebilmesi, eğitim ve öğretim çalışmalarında etkili öğretmen, okul, program, araç-gereç ve kitap bütünü ile millî eğitim teşkilatı gibi unsurlardan hiç biri diğerine feda edilemez⁶.

Eğitim ve öğretim çalışmalarında önemli bir unsur olan ilkokul programı, millî eğitimin amaçları doğrultusunda ilkokulun eğitim ve öğretim ilkelerini açıklayan, ders dağıtım çizelgeleri ile her dersle ilgili amaçlar ve öğretim muhtevasını kapsayan basılı bir materyal, kitap, rehber veya kılavuzdur⁷. Bugün uygulamada olan ilkokul programı bu tanıma uygun görülmektedir.

Ülkemizde ilkokul programlarının uzun bir tarihi geçmişi vardır. Osmanlı Devletinden Cumhuriyet Türkiyesine intikal eden ilk program, 1913 Mekâtipi İptidaiye Ders Müfredatıdır⁸.

1913 tarihli ilkokul programından sonra, 1924, 1926, 1930, 1936, 1939, 1948, 1962 ve 1968 tarihlerinde ilkokul programları hazırlanarak, uygulamaya konmuştur^{9,10}.

3 MEGSB, İlkokul Yönetmeliği, Ankara: M.E. Basımevi, 1988, s. 15.

4 MEGSB, APL., Millî Eğitim ve Gençlik Spor İstatistikleri, 1987-1988 Öğretim Yılı, Hizmet Özel, Ankara: 1988.

5 MEGSB, Ön. ver., s. 14.

6 MEB, İlkokul Programı, İstanbul: M.E. Basımevi, 1968, s. 17.

7 Ruşen Alaylıoğlu, Ferhan Oğuzkan, Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü, İstanbul: Arif Bolat Kitabevi, 1968, s. 162.

8 Hasan Cicioğlu, Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Orta Öğretim (Tarihi Gelişim), Ankara: AÜEBF. Yay. No: 140. 1985, s. 95.

9 H. Hüsnü Tekişik, Yeni İlkokul Programı Uygulama Rehberi, Ankara: Rehber Yayınevi, 1969, s. 7.

10 Reşat Özalp, Aydoğan Ataunal, "Millî Eğitimde Kongreler ve Şûralar, "Cumhuriyet Döneminde Eğitim, İstanbul: 1983.

Bazı öğretim programlarının değişmesine rağmen, 1968 tarihli ilkököl programı, halen uygulamadadır. Bu programın hazırlanmasında, uzun bir süre ve kapsamlı bir çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Ancak, ülkemizin sosyal, ekonomik, siyasal, kültürel ve teknolojik yapısında yirmi yıl içinde büyük gelişmeler olmuştur. Buna uygun olarak, toplumun istek ve ihtiyaçları ile eğitim anlayışında değişmeler olduğu görülmektedir. Önceleri Sanayi Toplumunu hedeflenirken, bugün Bilgi toplumuna doğru bir yönelme gözlenmektedir¹¹.

Ülkemizdeki hızlı şehirleşme ve nüfus artışları dikkate alındığında, problemin önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Bunun için çözüm yolları arandığı ve bu çözümlerin planlı bir şekilde uygulamaya konulduğu görülmektedir. Bugün çağ nüfusunun tamamına yakınının okullandırıldığı ilkökullarımızda, kalitenin yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Ancak, ilköğretimin ikinci kademesi sayılan ve çağ nüfusunun yüzde 57.1'inin okullaşabildiği ortaokullarda, bu oranın 1993-1994 öğretim yılında yüzde 80'e ulaştırılması hedeflenirken, fırsat ve imkân eşitliğine devam edileceği, eğitim programlarının bilimsel araştırmalara dayalı olarak, günün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde hazırlanması hususları, kalkınma plânlarında öngörülmektedir¹².

Bu görüşler doğrultusunda, millî eğitim şûralarında da bazı kararların alındığı bilinmektedir. XII. Millî Eğitim Şûrasında, ilköğretim programlarının bir bütün olarak ele alınması, mecburi olan ilköğretimde temel vatandaşlık bilgisi ve davranışları kazandıracak şekilde programların düzenlenmesi, her kademe ve türdeki okulların bütün faaliyetlerini, çocuğun öğrenimini ve hayatını etkileyen eğitim programları, belli bir eğitim kademesine has olarak öğretilen disiplinlerden oluşan öğretim programları ile her dersin amaçlarını, fonksiyonlarını, ünitelerini ve uygulama ilkelerini kapsayan ders programlarının birbirinin içinde helezonik biçimde ele alınarak hazırlanması kararlaştırılmıştır¹³.

Ülkemizde beş yıllık mecburi eğitim, yerini sekiz yıllık ilköğretime (Temel Eğitim) bırakma safhasındadır. XII. Millî Eğitim Şûra kararları ve kamuoyundaki tartışmalar bunun en belirgin kanıtıdır.

İlk beş yıl, çocuğun temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıklar kazanmasında çok önemlidir. Dolayısıyla; yirmi yıldan fazla bir zamandan beri uygu-

11 N. Kemal Zeybek, "Bilgiye Dayalı Sevgi" Türk Kültürü, Sayı: 70. (Mart 1990), s. 70-71.

12 Başbakanlık DPT, Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı, (1990-1994), Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1989, s. 292.

13 MEGSB. XII. Millî Eğitim Şûrası 18-22 Temmuz 1988 Raporlar, Kararlar, Görüşler. İstanbul: M.E. Basımevi, 1989, s. 535-538.

lanmakta olan ve bir çok defalar değişikliklere uğrayan 1968 ilkokul programı, mevcut şekliyle daha uzun yıllar uygulanabilecek midir? Uygulamada ne gibi aksaklıklar ve eksiklikler vardır?

İlkokul programının toplu öğretim esasına dayalı olan sistemi aynen ko-runmalı mıdır? vb. sorular, araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

Bu sebeple; halen ilkokul programını uygulayan öğretmenlerin, prog-ramın uygulanmasında yönetim sorumluluğu alan ilkokul müdür ve müdür yardımcılarında oluşan yöneticilerin, ilkokul programının uygulanmasında rehberlikte bulunan ilköğretim müfettişlerinin görüşlerine, ayrıca programın çocuklarda ne derece davranış değişikliğine yol açtığı konusunda fikir edin-mek için velilerin de görüşlerine başvurulmuştur.

Bilindiği gibi programlar statik değil dinamik bir nitelik taşırlar¹⁴.

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 1990 yılı Ha-ziran ayında hazırlattığı "Ölçme ve Değerlendirme Özel İhtisas Komisyonu Raporunun Çözüm ve Öneriler" başlığının ilk maddesinde, program konu-su-na yer vermektedir. Şöyle ki;

"Öğrencilerin eğitim sistemi içinde yönelmesine yardımcı olmak, kendi-sini tanınmasına, kendine uygun kararlar vermesine ve geleceğini plan-lamasına yönelik bilimsel hizmetleri düzenli ve sürekli bir biçimde ver-mek olarak düşünölen yönlendirme sekiz yıllık ilköğretim programları izlemeyi gerekli kılmaktadır. Bu nedenle, sekiz yıllık ilköğretim uygula-ması yurt düzeyinde sür'atle yaygınlaştırılmalıdır"¹⁵.

Konunun sekiz yıllık boyutu dikkate alındığında, beş yıllık eğitim esasına dayalı 1968 İlkokul Programı ile yeni beklenti ve ihtiyaçlar karşılanabilecek midir?

Ortaokul programı ile ilkokul programı çocuğu yönlirmede (üst öğrenim ve hayata hazırlamada) nasıl kaynaştırılacaktır?

Bütün bu sorulara sağlıklı cevaplar verilebildiği sürece program geliştirmenin dinamik yapısına uygun çalışmalar gerçekleştirilmiş olacaktır.

AMAÇ

Bu araştırmanın genel amacı, yirmi yıldan bu yana uygulanmakta olan 1968 ilkokul programının öğretmen, yönetici, ilköğretim müfettişi ve öğrenci

14 Fatma Varış, Eğitimde Program Geliştirme "Teori ve Teknikler," Üçüncü Baskı, Ankara: AÜEF. Yay. No: 75, 1978, s. 20.

15 MEB, TTKB, "Özel İhtisas Komisyonu Raporu", Ön Rapor, Haziran 1990, s. 6-7.

velileri tarafından değerlendirilmesini yapmak ve programın geliştirilmesi için öneriler ortaya koymaktadır.

Bu genel amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır. Örnekleme alınan öğretmen, yönetici ve ilköğretim müfettişlerinin; ilkökul programının amaçları, muhtevası (içerik), metot ve teknikleri (süreçler) ile değerlendirme boyutu ve diğer görüşleri arasında:

Cinsiyete, görevlerine, mesleki kıdemlerine, mezun olduğu okula, Hizmetiçi eğitime katılmalarına ve mesleki yayınları takip etme durumlarına göre fark var mıdır?

Örnekleme alınan velilerin, ilkökul programının amaçları, muhtevası (içerik), metot ve teknikleri ile değerlendirme boyutu ve diğer görüşleri arasında;

Cinsiyet, tahsil, meslek ve ailenin aylık gelir durumları yönünden fark var mıdır? sorularına cevap aranmıştır.

ÖNEM

Çağ nüfusunun tamamına yakınının okullaştırıldığı ilkökuller ile mevcut yüzde 57.1 olan okullaşma yüzdesinin 1993-1994 öğretim yılında yüzde 80'e çıkarılması hedeflenen ve ortaokulların birleştirilerek ilköğretim kurumu şeklinde teşkilatlanması ve eğitimde kalitenin yükseltilmesinin gündeme geldiği bir devreye rastlaması bakımından, önemli görülmektedir¹⁶.

Eğitimde kalitenin yükseltilmesi düşünülürken, eğitim programları ön plana çıkmaktadır. Çünkü, fertleri eğitim amaçlarına ulaştırmanın vasıtası programlardır. Eğitim programları, öğrenci açısından öğrenme yaşantıları düzeni, eğitimci düzeni olarak tanımlanmaktadır¹⁷.

Son yıllarda toplanan millî eğitim şûralarında ve bakanlık düzeyinde başlatılan program geliştirme çalışmaları araştırmanın önemini artırmaktadır.

VARSAYIMLAR

Bu araştırmaya katılanların anket sorularına verecekleri cevapların doğru kabul edileceği, ilkökul programı hakkında öğretmen, yönetici, ilköğretim müfettişi ve öğrenci velilerinin görüşlerini öğrenmek üzere hazırlanan anketlerin amaca hizmet edecek nitelikte olduğu varsayılmıştır.

16 Başbakanlık DPT, ön. ver., s. 292.

17 Selahattin Ertürk, Eğitimde "Program" Geliştirme, Ankara: Yelkentepi Yayınları, 1972, s. 95-96.

SINIRLILIKLAR

Bu çalışma, Konya Büyükşehir Karatay, Meram ve Selçuklu ilçe merkezleri ile bunlara bağlı kasaba ilkokullarının 1989-1990 öğretim yılında görevli yöneticileri, beşinci sınıfı okutan öğretmenleri, beşinci sınıfa devam eden öğrencilerin velileri ve Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğünde görevli ilköğretim müfettişlerinin; ilkokul programı hakkındaki görüşlerinin alınması ile sınırlı tutulmuştur.

YÖNTEM

Araştırmada, geçmişte ya da halen olan bir durumu varolduğu şekliyle, tasvir etmeyi amaçlayan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın konusu olan fert veya nesne kendi şartları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılmıştır¹⁸.

Veri toplama tekniği olarak "Anket" kullanılmıştır. Araştırmaya katılanların kişisel özellikleri, görüş ve eğilimleri anket yolu ile belirlenmiştir.

Araştırmanın çalışma evrenini, Konya Büyükşehir Karatay, Meram ve Selçuklu ilçe merkez ve kasaba ilkokullarında görevli yöneticiler, bu okulların beşinci sınıfını okutan öğretmenler ile beşinci sınıf öğrenci velileri ve Konya ilköğretim müfettişleri oluşturmaktadır.

Örnekleme ise, evrendeki okullarda görevli yöneticiler, beşinci sınıf öğretmenleri, ilköğretim müfettişlerinin tamamı ile 11.200 öğrenci velisinin, Sencer'in örneklem büyüklüğünü tesbit amacıyla geliştirdiği tablodan faydalanılarak, belirlenen 600 öğrenci velisinden oluşmaktadır¹⁹.

Örnekleme giren yönetici, öğretmen ve ilköğretim müfettişlerine bir tür anket uygulanmıştır.

Örnekleme giren 1146 kişiye (denek) anket gönderilmiş, bu anketlerden 1061 tanesi dönmüştür. Dönen anketin % 93 oranında olmasının araştırmaya olumsuz etki yapması düşünülmektedir.

Araştırmanın verileri, bilgi toplama aracı olarak geliştirilen iki tür anketin örneklem grubuna uygulanması ve literatür ve diğer kaynakların taranması şeklinde toplanmıştır.

Toplanan verilerin işlenmesi, elle ve elektro-mekanik yolla yapılmıştır. Toplanan bilgiler, araştırmanın amacına uygun olarak, çeşitli istatistikî işlemlerden geçirilmiş, frekans ve yüzde değerleri bulunmuştur.

18 Niyazi Karasar, Bilimsel Araştırma Yöntemi, Üçüncü Baskı, Ankara: Hacettepe Taş Ltd. Şti., 1984, s. 79-80.

19 Muzaffer Sencer, Toplumbilimde Yöntem, İstanbul: Beta Yay., 1989, s. 610.

Öğretmen, yönetici, ilköğretim müfettişi ve öğrenci velilerinin; ilkokul programı hakkındaki değerlendirmelerine ilişkin görevleri, 1. Katılım, 2. Kısmen Katılım, 3. Katılmam seçenekleriyle derecelendirilmiştir. Her bölümün ve anketin sonunda, "varsın başka görüşler" sorusu verilerek, görüşleri alınmıştır.

Verilerin değerlendirilmesinde, amaca uygun bilgisayar programı hazırlanarak kullanılmıştır. Çözümlemesinde hazır Khi-Kare (x2) programlarından yararlanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmaya, toplam 1061 kişi (denek) katılmış olup, bunların 321'i (% 30) kadın, 740'ı (% 70) erkektir. Deneklerin belli bir oranda araştırma kapsamına alındığı söylenebilir.

TABLO 2
DENEKLERİN YÜRÜTTÜKLERİ GÖREVLERE GÖRE DAĞILIMI

	f	%
Öğretmen (ÖGT)	315	60
Yönetici (YÖN)	165	32
Müfettiş (İÖM)	46	8
TOPLAM	526	100

Araştırmaya katılan öğretmen, yönetici ve ilköğretim müfettişlerinin sayısı ve yüzdesi Tablo 2'de gösterilmiştir. Bu örneklem durumu, evreni temsil niteliktedir.

TABLO 3
VERİLERİN MESLEKLERİNE GÖRE DURUMLARI

	f	%
İşçi	84	16
Memur	282	53
Ev Kadını	46	8
Esnaf-tüccar	34	6
Serbest meslek	57	11
Başka	32	6
TOPLAM	535	100

Öğrenci velilerinin meslekleri, Tablo 3'de gösterilmiştir.

Buna göre öğrenci velilerinin yarısından fazlası memurdur. Fakat diğer mesleklerden de belli oranlarda örneklemde bulunması, araştırma için olumlu bulunmaktadır.

1. Öğretmen, yönetici ve ilköğretim müfettişlerinin, ilköğretim programının amaçları boyutu ile ilgili görüşlerini belirlemek için on bir soru verilmiştir. Bunlardan dört tanesi araştırmanın alt problemine göre tablolaştırılmış ve yorumu yapılmıştır.

Deneklere amaçlarla ilgili; "ilköğretim amaçları, Türk çocuklarına temel bilgiler kazandıracak şekilde düzenlenmiştir", şeklindeki soruya deneklerin verdikleri cevaplarda;

a. Cinsiyetlerine göre fark var mıdır?

TABLO 4
CİNSİYETİNE GÖRE DURUM

		1		2		3		Toplam
		f	%	F	%	F	%	
Temel Bilgi Kazandıracak şekilde düzenlenmesi	KA	124	70	47	26	7	4	178
	ER	191	55	145	42	12	3	348
	X ² =	11.886		sd= 2			p(0.05)	

Tablo incelendiğinde, ilköğretim amaçları, Türk çocuklarına temel bilgiler kazandıracak şekilde düzenlenmiştir sorusuna deneklerin 315'i (% 60) "katılıyorum", 192'si (% 37) "kısmen katılıyorum", 19'u (%3) "katılmam" şeklinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır.

Cinsiyete göre denekler arasında 0.05 düzeyinde manidar fark vardır. Farkın, khi-kare (x²) testine göre kadın deneklerde 7.864, erkek deneklerde ise 4.022 düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu farkın, cinsiyetlerin kazandırılacak "temel bilgiler" kavramını değişik şekilde algılamalarından kaynaklandığı sanılmaktadır.

b. Hizmetiçi eğitim kurslarına katılma durumlarına göre bir fark var mıdır?

Bununla ilgili cevapların sonuçları Tablo 5'de gösterilmiştir.

TABLO 5
HİZMETİÇİ EĞİTİM KURSUNA KATILMA DURUMUNA GÖRE

		1		2		3		Toplam
		f	%	F	%	F	%	
Temel Bilgi Kazandıracak şekilde düzenlenmesi	EVET	112	57	75	38	9	5	196
	HAYIR	203	62	117	35	10	3	330
		X ² =1.489			sd= 2		p(0.05)	

Hizmetiçi eğitim kursuna katılma durumlarına göre deneklerin; ilkokulun amaçları, Türk çocuklarına temel bilgiler kazandıracak şekilde düzenlenmiştir, sorusuna 315'i (% 60) "katılıyorum", 192'si (% 37) "kısmen katılıyorum", 19'u (%3) "katılmam" şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Bu soruda 0.05 düzeyinde manidar fark yoktur. Ancak, hizmetiçi eğitim kurslarına katılanlar ile katılmayanların, amaçların düzenlenmesi konusunda aralarında önemli bir fark görülmemektedir. Bunun da, katıldıkları hizmetiçi kurslarına nitelik ve niceliğinden kaynaklandığı sanılmaktadır.

2. Öğretmen, yönetici ve müfettişlerin ilkokul programının muhtevası (içerik) boyutu ile ilgili görüşlerini belirtmek için deneklere onaltı soru sorulmuştur. Bunlardan dört tanesi alt problemlere göre tablolaştırılmış ve yorumu yapılmıştır.

Deneklere, muhteva ile ilgili, "Matematik dersi (amaçları, konuları, metot ve teknikleri, araç ve gereçleri, değerlendirme etkinlikleri ve haftalık ders saati ile) ilkokulun amaçlarını gerçekleştirecek şekilde düzenlenmiştir", sorusuna verdikleri cevaplarda:

a. Cinsiyetlerine göre fark var mıdır?

TABLO 6
CINSİYETE GÖRE DURUM

		1		2		3		Toplam
		f	%	F	%	F	%	
Matematik dersinin düzenlenmesi	KA	53	30	46	26	79	44	178
	ER	107	31	130	37	111	32	348
		X ² = 9.748			sd= 2		p(0.05)	

Tablo 6 incelendiğinde, deneklerin matematik ders programı ile ilgili soruya 160'ı (%30) "katılıyorum", 176'sı (% 32) "kısmen katılıyorum", 190'ı "katılmam" şeklinde cevap vermişlerdir.

Khi-kare (χ^2) testi çözümlemesine göre, 0.05 düzeyinde manidar fark vardır. Bu fark kadın deneklerde 6.473, erkek deneklerde 3.311 düzeyindedir.

Bu fark, matematik ders programının eski programa göre yeni bir anlayışla; hedefler (amaç) ve bu hedeflere uygun davranışlar takımı şeklinde düzenlenmiş olduğundan kaynaklandığı söylenebilir.

3. Öğrenci velilerinin muhteva ile ilgili diğer görüşleri, tablo 7'de gösterilmiştir. Açık uçlu olarak verilen bu cevaplar (f) frekans ve (%) yüzde ile tablolaştırılmıştır.

TABLO 7
ÖĞRENCİ VELİLERİNİN MUHTEVA İLE İLGİLİ DİĞER GÖRÜŞLERİ

	f	%
1. İlkokuldaki derslerin çok yüklü olması	58	46
2. Dersler ezberciliği önlemeli	41	32
3. Ders konuları hayattan alınmalı	28	22
TOPLAM	127	100

Görüldüğü gibi velilerin yarısına yakını, ilkokulda derslerin çok yüklü olduğunu belirtmektedirler. Bu konuda öğretmen ve müfettişlerle görüş birliği içinde oldukları anlaşılmaktadır.

Velilerin, derslerde ezberciliğin önlenmesi ve konuların hayattan alınmasını istemeleri, okul ile hayatın ayrılmaz bir bütün olduğu vurgulanmaktadır.

Araştırma ile ilgili veriler, 104 tabloda gösterilerek yorumlanmıştır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Araştırmada sonuçları kimlik bilgileri, amaçlar, muhteva, metot ve teknikler (süreçler) ve değerlendirme ile ilgili olarak gruplandırılmıştır. Bunlardan bazılarını şu şekilde vermek mümkündür:

1. Örnekleme giren öğretmen, yönetici ve ilköğretim müfettişlerinin, % 87'sinin yüksek tahsil gördükleri anlaşılmaktadır.

2. Örnekleme giren öğretmen, yönetici ve ilköğretim müfettişlerinin yaklaşık yarısından fazlasının, ilkokul programı ile ilgili herhangi bir hizmetiçi eğitim kursuna katılmadıkları görülmektedir.

3. Öğretmen, yönetici ve ilköğretim müfettişlerinin matematik ders programının düzenlenmesi ile ilgili görüşlerinde, cinsiyet boyutunda 0.05 düzeyinde manidarlık bulunmaktadır.

Bu farkın, kadın deneklerde erkeklere göre daha yüksek düzeyde olması, yeni bir anlayışla düzenlenen matematik programının öğretmenlere gerek hazırlık öncesi, gerekse uygulamada daha iyi tanıtılmamasından kaynaklandığı sanılmaktadır.

4. Örnekleme grubundan öğretmen, yönetici ve ilköğretim müfettişlerinin, ilkokullarda derslerin mihrer dersler etrafında toplulaştırılmasının öğretimde kolaylık sağlayacağı konusundaki görüşler arasında manidar bir farklılık bulunmuştur. Toplulaştırmanın faydalı olacağı görüşü; yüksek okul mezunları arasında daha belirgindir.

5. Mevcut Türkçe dersi programının mevcut şekli ile uygulanması konusunda örneklem grubunda manidar fark bulunmuştur. Türkçe dersi programının yeniden düzenlenmesi konusunda yüksek okul mezunlarının daha çok istekli oldukları görülmektedir.

6. Ünitenin değerlendirilmesinde değerlendirmenin bütün basamaklarının verimli bir şekilde yapılması konusunda öğretmen, yönetici ve ilköğretim müfettişleri arasında manidar bir fark görülmektedir. Özellikle müfettişler ve yüksek okul mezunları değerlendirmenin her basamakta yapılmasından yanadırlar.

Öneriler

Araştırma ile elde edilen bulgulara, yorumlara ve sonuçlara göre yapılacak yeni araştırmalara ve eğitim programlarına dair öneriler aşağıda verilmiştir.

Genel öneriler

1. İlkokul programı, program geliştirme tekniklerine uygun olarak sürekli gözden geçirilmeli, toplum ve çağın ihtiyaçlarına ve sekiz yıllık ilköğretim düzenine göre düzenlenmelidir.

2. Program geliştirmede, klasik uygulama yerine; ders programlarının ayrı ayrı hedefler ve bunlara uygun davranışlar halinde geliştirilmesi gereklidir.

Araştırmacılara Öneri:

Üniversiteler, ilkokul programının ilköğretim (temel eğitim) programlarıyla bütünleştirilmesi konusunda, geniş kapsamlı araştırmaları teşvik etmelidirler.

KAYNAKLAR

- Alaylıoğlu, Ruşen, Oğuzkan, Ferhan, **Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü**, İst: 1968.
- Başbakanlık DPT, **Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 1985-1989**, Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1985.
- **Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı 1990 - 1994**, Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1989.
- Ertürk, Selahattin, **Eğitimde "Program" Geliştirme**, Ankara, 1972.
- Cicioğlu, Hasan, **Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Orta Öğretim (Tarih Gelişim)**, Ankara, HÜEBF Yayınları, No: 140, 1985.
- Karasar, Niyazi, **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara, Hacettepe Taş Kitapçılık, 1984.
- MEB. İlkokul Programı, İstanbul, M.E. Basımevi, 1968.
- "Özel İhtisas Komisyonu Raporu", Ankara, Haziran 1990.
- MEGSB, **Milli Eğitim Temel Kanunu ile İlköğretim ve Eğitim Kanunu**, Ankara, ME. Basımevi, 1984.
- İlkokullar Yönetmeliği, Ankara: ME. Basımevi, 1989.
- Milli Eğitim ve Gençlik Spor İstatistikleri 1987-1988 Öğretim Yılı, Ankara, 1988.
- XII. Milli Eğitim Şûrası 18-22 Temmuz 1988 Raporları, Kararlar, Görüşler, Ankara: ME. Basımevi, 1989.
- Özalp, Reşat, Ataünal, Aydoğan, Milli Eğitimde Kongreler ve Şûralar, "Cumhuriyet Döneminde Eğitim", İstanbul: ME. Yayınları, No: 91, 1983.
- Sencer, Muzaffer, **Toplum Bilim Yöntem**, İstanbul, Beta Yayınları, 1989.
- Tekışık, H. Hüsnü, **Yeni İlkokul Programı Uygulama Rehberi**, Ankara, Rehber Yayınevi, 1969.
- Varış, Fatma, Eğitimde Program Geliştirme "Teori ve Teknikler", Ankara, AÜEF. Yayınları, No: 75, 1978.
- Zeybek, N. Kemal, "Bilgiye Dayalı Sevgi", **Türk Kültürü**, Sayı: 70, Mart 1990.